

Středočeská vědecká knihovna v Kladně, Gen. Klapálka 1641, Kladno 272 01
www.svkkl.cz, library@svkkl.cz, 312 813 111

Kopírování a autorská práva

V souvislosti s připravovanou novelou autorského zákona je v poslední době kopírování dokumentů v knihovnách často diskutované téma. Kopírovací (též reprografické, rozmnožovací) služby provozované prostřednictvím kopírek, tiskáren a dalších zařízení jsou již v knihovnách standardní činností. Z kopií poskytnutých za úplatu musí odvádět (již pouze jednou ročně) odměnu **agentuře Dilia** (<http://www.dilia.cz>). Je občanským sdružením, které jako kolektivní správce autorských práv zastupuje zaevidované autory a další nositele autorských práv.

Povinnost odvést Diliu **autorské poplatky** ukládá konkrétně § 25 zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon). Podle aktuálního znění se za každou zhotovenou černobílou kopii odvádí částka 0,20 Kč, za barevnou 0,40 Kč. V případě knihoven se odměny odvádějí ze 70 % všech zaplacených kopií, protože je předpokládáno, že zbylých 30 % tvoří kopie volných děl, úředních textů, formulářů apod. (na ně se autorská práva nevztahují). Ale např. v prostorách archivů, státních úřadů, úřadů územních samosprávných celků se odváděná částka vypočítá jen z 20 % zpoplatněných tištěných rozmnoženin. Takto pokrácený počet černobílých kopií vynásobíme výše zmíněnou sazbou 0,20 Kč a počet barevných položkou 0,40 Kč (podrobněji na stránce Dilia <http://www.dilia.cz/uzivatele/page/76>).

Složitější situace nastává v případě, že vlastník prostor (knihovna) **není vlastníkem kopírovacího přístroje**, ale jen si jej pronajímá. Podle Mgr. Bartáka, právníka Dilia, autorský zákon pronájem výslovně neřeší. Doporučuje smluvní úpravu mezi knihovnou

a vlastníkem zařízení. Při neexistenci dohody je primárně poskytovatelem (plátcem) ten, v jehož prostorách stroj stojí, jak uvádí Mgr. Barták.

A co se děje s vybranými poplatky dál?

V rozhovoru uveřejněném v e-zinu Inflow.cz ředitel společnosti Dilia doc. JUDr. Jiří Srstka vysvětluje na obhajobu poplatků, že ve většině případů autoři za vytvoření díla nedostanou nic a odměny jim plynou až z užití jejich děl. Podle rozúčtovacího řádu, který je odsouhlasen zastupovanými autory, se všechna zaevidovaná díla obodují a body se sečtou. Celková odměna určená k rozdělení (po odečtení nákladů agentury Dilia na správu - loni 11,23 % vybraných odměn) se tímto počtem bodů pak vydělí a zjistí se hodnota jednoho bodu. Autor obdrží za rok odměnu rovnající se hodnotě přidělených bodů.

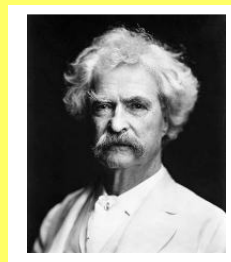
V připravované **novelě autorského zákona** (účinnost se předpokládá od července 2013) je uvedeno v prvotní pracovní verzi nové nastavení výpočtu plateb autorskému svazu. Už by se neodváděly poplatky podle počtu zhotovených kopií, ale hradily by se měsíčním paušálem na základě počtu kopírovacích zařízení. Jak píše PhDr. Vít Richter z NK ČR „Národní knihovna v průběhu léta vyzvala knihovny, aby prověřily, kolik kopií zhotovují a jaké poplatky odvádějí podle stávajícího systému a jaké dopady by pro jejich provoz měly nově navrhované paušály. Byly získány podklady od 125 knihoven. Až na ojedinělé výjimky platí, že ve všech oslovených knihovnách by došlo k razantnímu navýšení poplatků za kopírování.“

pokračování na 2. straně

Citát na listopad:

„Většina spisovatelů pokládá pravdu za tak cennou věc, že jí užívá jako šafránu.“

Mark Twain, vlastním jménem Samuel Langhorne Clemens
(30. 11. 1835 Florida, Missouri – 21. 4. 1910 Redding, Connecticut)
významný americký spisovatel

...pokračování

Návrh by byl výhodný jen pro největší knihovny, naopak naprosté většině ostatních by se platby zvýšily o desítky až stovky procent. Jde o prvotní návrh, po kterém následuje proces připomínkového řízení.

Mezi příspěvky k tomuto tématu se v konferenci KNIHOVNA objevilo v říjnu také doporučení PhDr. Víta Richtera knihovnám, které poskytují kopírovací služby za úplaty. Vzhledem k možnosti **sankcí** ze strany Dilia (agentura Dilia začíná spolupracovat s firmou na vymáhání dluhů) by si měly ověřit, zda

odvádí stanovené poplatky (případně zda je za knihovnu odvádí její provozovatel) a zda mají k dispozici všechny doklady, kterými mohou doložit počet zhotovených kopií za úplatu.

Bronislava Hanzáková

Roční výkaz za rok 2010

Opět se neúprosně blíží leden a s ním termín odeslání Ročního výkazu o knihovně za rok 2010 - **21. ledna 2011**. Vyplněné výkazy prosím odesílejte opět do své pověřené knihovny, od které obdržíte koncem tohoto roku papírový nebo elektronický formulář výkazu a instrukce k jeho vyplnění.

POZOR - nezasílejte formulář na Ministerstvo kultury ČR, i když je to na něm uvedeno! Sběr provádí pověřené knihovny a poté Středočeská vědecká knihovna v Kladně výkazy ukládá do celostátní databáze NIPOS, organizace zřízené ministerstvem mj. za účelem zabezpečování státní statistické služby za celou oblast kultury.

ODBORNÝ ÚTVAR NIPOS adresáře institucí statistika knihovna	CENTRUM INFORMACÍ A STATISTIK KULTURY Kontakt: NIPOS-CIK P.O.Box 12 • Blanická 4 • 120 21 Praha 2 telefon: 221 507 920 • fax: 221 507 955 e-mail: radova@nipos-mk.cz

I letos je k dispozici na stránce **NIPOS** <http://www.nipos-mk.cz/?cat=88> elektronický Roční výkaz o knihovně za rok 2010 a Deník veřejné knihovny na rok 2011 a 2012. V našem loňském **bulletinu** č. 4/2009 (<http://www.svkkk.cz/cs/pro-knihovny/bulletin-mezi-nami/2009/>) na stranách 2 a 3 byly některé položky podrobněji popisovány. V článku je uveden odkaz na stránky **Národní knihovny** http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=01_stat.htm, kde je statistice věnován celý pododdíl. Rovněž Vám může být užitečná prezentace Statistické vykazování činnosti knihoven na webu <http://www.svkkk.cz/cs/pro-knihovny/vzdelavani-knihovniku/> Středočeské vědecké knihovny v Kladně.

Fond kultury a obnovy památek Středočeského kraje

Na základě výzvy hejtmána lze od 30. listopadu do 15. ledna podávat žádosti o dotaci na rok 2011. V aktualitách na úvodní straně <http://www.kr-stredocesky.cz> najdete potřebné informace.

Kurz knihovnického minima

Středočeská vědecká knihovna v Kladně nabízí kurzy knihovnického minima také v pověřených knihovnách nebo v dalších, které mají pro tento účel vhodné prostory a vybavení. Zájemci se mohou obrátit na metodiky ve své pověřené knihovně.

Období 2005 až 2009 v celostátní statistice

V roce 2009 působilo v České republice 5 432 knihoven zřízených a financovaných obcemi, kraji a Ministerstvem kultury. Jejich počet se od roku 2005 snížil o cca 8 %, ubylo 503 malých obecních knihoven. Počet knihovnických jednotek vzrostl o cca 2 %. Nejvyšší podíl mají samozřejmě největší knihovny, v obecních a městských knihovnách naopak klesl v období 5 let o 3 %.

Registrovaní uživatelé v posledních letech průběžně klesají, tvoří 13,3 % obyvatel obcí. U výpůjček dokumentů byl zaznamenán pokles, který se v roce 2009 zastavil, u větších knihoven mírně zvýšil. Počet fyzických návštěvníků po mírném poklesu stoupl v r. 2009 o 5,5 %.

zdroj dat: Bulletin SKIP, č. 3/2010

Den Středočeského kraje

Den Středočeského kraje ve Středočeské vědecké knihovně v Kladně byl pojat v duchu 200. výročí narození Karla Hynka Máchy.

Návštěvníků přišlo celkem 340, z toho 42 využilo dne k bezplatné registraci. 28.10. bylo rovněž obnoveno půjčování zvukových a zvukově obrazových dokumentů po jejich přemístění ze zrušeného oddělení hudebního oddělení.

Návštěvníky vítali pracovníci v dobových kostýmech z 1. třetiny 19. století zapůjčených z Městských divadel pražských a Městského divadla v Kladně. Pásmo o životě a vztahu Karla Hynka Máchy ke středním Čechám autorsky připravil a moderoval Jiří Mika. Pracovníci a vybraní oslovení přátelé knihovny četli z Máchova deníku "Hrady spatřené", úryvky z Máchových próz, zápisníků a ze vzpomínek jeho současníků. Četba s průvodním slovem byla prokládána zpěvem národních a vlasteneckých písní v podání souboru Máchovy družiny, závěrečný chór mohli zpívat všichni účastníci.

Připraveného kvízu se zúčastnilo 24 soutěžících (čtyři měli všechny odpovědi správně), o vítězi rozhodl losováním představitel Karla Hynka Máchy. Občerstvení Pod Hradem a v cukrárně bylo sponzorským darem mnoha místních a regionálních firem.

PhDr. Jiřina Kádnerová, ředitelka SVK v Kladně

Projekt Mácha on-line

Po celý listopad slavila Městská knihovna v Praze 200. výročí narození Karla Hynka Máchy. Největším příspěvkem oslav je webová stránka s jeho digitalizovaným dílem <http://www.mlp.cz/macha/>. Zájemci si mohou stáhnout jeho literární texty v sedmi různých formátech nejen na svůj počítač, ale i na mobilní telefon nebo na čtečku knih.

Rozhovor s knihovníkem

Další knihovnicí, která se uvolila podstoupit tento krátký rozhovor, byla paní Edita Fadlerová z Obecní knihovny Krhanice, obce, která se nachází nedaleko Jílového u Prahy i Týnce nad Sázavou.

Rozhovor vedli Radek Liška a Ladislava Cukrová.

Paní Fadlerová, představte nám, prosím, stručně Vaši knihovnu.

První zmínka o knihovně je v místních kronikách z roku 1923. Od té doby prošla mnoha změnami. Od názvu lidová a místní k dnešnímu – Obecní knihovna Krhanice. Původně byla knihovna v prostorách tehdejší školy a později získala dnešní podobu. Dnes nás najdete v 1. patře budovy obecního úřadu. Jsme knihovnou profesionální, a to i přesto, že obec zkrátila pracovní úvazek. V knihovně jsou dva počítače pro provoz veřejného internetu. Jeden z počítačů byl pořízen z dotace Středočeského kraje. Velmi dobrou spolupráci mám s regionálním centrem Městské knihovny Benešov. Využíváme také často meziknihovní výpůjční službu, a to hlavně pro potřeby studentů.

Jaké máte v knihovně složení čtenářů (senioři, děti, mládež, lidé v produktivním věku) a jak je motivujete k návštěvě knihovny?

Nejvíce navštěvují knihovnu čtenáři z řad dospělých a občanů důchodového věku, nejméně z řad dětí. V roce 2007 vznikl v knihovně projekt na podporu čtenářství u dětí – „Učíme se v knihovně aneb Kniha zdroj informací a zábavy“. V rámci tohoto projektu přicházely děti ze školní družiny místní školy i mateřské školy na tematické návštěvy do knihovny, tzn., že každá jejich návštěva byla věnována jinému tématu. V roce 2010 během Března, měsíce čtenářů vznikl nový projekt na podporu knih, čtenářství a propagaci knihovny „Cesty do knihovny“. Ten si vytknul za cíl seznamovat veřejnost s knihami a jejich autory a měl by také sloužit k propagaci knihovny samotné, do které by snad mohl přilákat další nové čtenáře i návštěvníky.

Pořádáte v knihovně nějaké akce pro své čtenáře/pro všechny obyvatele obce?

Přímo v knihovně probíhaly již zmíněné tematické návštěvy. Zúčastňujeme se Noci s Andersenem, která probíhá v prostorách mateřské školy a školní družiny. Letos v březnu v rámci zahájení projektu „Cesty do knihovny“ spolupřátala knihovna besedu s cestovatelem Martinem Procházkou, akce probíhala v prostorách školní jídelny. Dříve se knihovna zapojovala i do akcí jako je dětský karneval či Den dětí, a to zejména zajištěním cen do tomboly a sladkostí. Školní družinu a mateřskou školu navštěvují v rámci Dne dětí s drobnostmi i nyní. Dále jsme vyhlásili několik výtvarných soutěží. Děti také malovaly pohlednice se zimní a vánoční tematikou. Podařilo se je prodat a výtěžek 200,- Kč byl jejich jménem zaslán na konto nadace „Světluška“.

Jak se Vaše obec stará o knihovnu a její chod?

Každý rok žádá naše obec o dotaci. Podařilo se získat částku na pořízení nového počítače. Pro letošní rok jsme konečně žádali o dotaci na mobiliář do knihovny. Týká se to hlavně regálů, které jsou již staré a nevyhovující. A např. žaluzie do oken, bohužel, dodnes nejsou. Na nákup knih dostávám velmi pěknou částku. Byla bych ale ráda, kdyby se obec více podílela také na propagaci knihovny. Je mi líto zkráceného pracovního úvazku, protože bych na svou práci měla více času a pokračovala v tematických návštěvách, soutěžích apod.

Vyhovuje Vám složení výměnného fondu, který Vám poskytuje Vaše pověřená knihovna?

Výměnný fond nepožadujeme. V knihovně máme bohatý fond, který je pravidelně doplňován. Vzhledem k návštěvnosti si vystačíme s tím, co máme. Pouze využívám meziknihovní výpůjční službu, zejména pro studenty na povinnou četbu. To znamená, že požadované tituly, které nemám ve fondu, vypůjčím v regionálním centru Městské knihovny v Benešově a studenti si je pak mohou u nás vyzvednout.

pokračování na další straně

...pokračování

Ted' několik osobních otázek. Jak jste se dostala k této profesi a jaká byla Vaše původní profese?

K této práci jsem se dostala v roce 2004 přes Úřad práce. Byla jsem tehdy bez zaměstnání a tam mě na volné místo upozornili. Musela jsem absolvovat rekvalifikaci práce s počítačem a také všech náležitostí knihovnické práce. Moje původní profese je všeobecná zdravotní sestra a pracovala jsem v nemocnici i ambulantní péči. Vždy jsem ráda pracovala pro lidi a s lidmi.

Co Vás na této práci nejvíce těší a co naopak netěší?

Těší mě kontakt s lidmi. Dělá mi radost, když vidím, že se knihovna líbí a čtenáři sem chodí rádi, a třeba si jen popovídat nebo získat nějaké informace z internetu. Velmi mě těšila spolupráce se školní družinou a mateřskou školou. Netěší mě, když lidé půjčené knihy nevracejí včas a také malý zájem o knihy a čtení, zejména z řad dětí.

Po jakém druhu literatury sáhnete, když máte volno?

Abych se přiznala, tak v poslední době jsem neměla na čtení knih moc času, a tak jsem sáhla spíše po časopise. Od léta se to však snažím napravit. V současné době mne velmi zaujaly knihy, které hovoří o postavení žen v některých kulturách, tradicích. Třeba – Byla jsem otrokyní, Bílá Masajka, Amira z harému... Je to velmi citlivé téma a je až nepochopitelné, že se s tím můžeme setkat i dnes. I když otázka zneužívání a týrání dospělých i dětí je stále aktuální i u nás, bohužel. V rámci studia psychologie a zdravého životního stylu jsem četla knihy a články s tímto zaměřením.

Jakou knihu byste čtenářům doporučila z toho, co jste v poslední době přečetla?

Určitě Malého prince a pak také Pátou dohodu od autorů Miguel Ruiz, Jose Luis Ruiz a Janet Mills.

Jaké jsou Vaše koníčky?

Baví mě malování, čtení, moje práce. Hlavním koníčkem je ale sport. Pohyb mě baví. Říkám si, že dokud to jde, tak se budu hýbat, a až to nepůjde, budu dělat zas to ostatní.

Můžete nám říci, jaký je Váš oblíbený recept či návod... (např. kuchařský recept, léčebný recept nebo kúra, návody k pletení, háčkování, šití, nápady na rukodělné práce, rady Vašich babiček, zkrátka cokoliv, z čeho máte radost, co ráda děláte)?

Je to spíše takové životné krédo. „Co tě nezabije, to tě posílí.“ V životě nás potká mnoho neúspěchů, zklamání, nemocí, bolesti... Mnohdy nás to zasáhne hodně hluboko. Je těžké se zvednou a jít dál, ale je třeba se o to pokusit, pochopit, že tím život nekončí, neutápět se v sebelítosti.

O čem byste se ještě chtěla zmínit a ráda byste to sdělila našim čtenářům?

Knihy a psané slovo vůbec patřilo vždy mezi kulturní bohatství každého národa a svědčilo o jeho gramotnosti, a já bych si přála, aby to tak bylo i nadále, aby lidé využívali možností knihoven, aby děti byly vedeny k lásce ke knihám a čtení a dospělí jim byli příkladem. Aby si každý našel alespoň někdy čas na přečtení nějaké knihy, třeba pohádky svým vnoučatům.

Děkujeme za rozhovor.

Interiér
Obecní knihovny Krhanice

Knihovna s infocentrem v Dolním Bousově slavila

Městská knihovna a infocentrum Dolní Bousov (okres Mladá Boleslav, 2 679 obyvatel, <http://www.knihovna.dolnibousov.cz/>, <http://www.infocentrum.dolnibousov.cz>) slaví první rok od zahájení provozu v nových prostorách "Na faře"- v historické budově bývalé fary v těsné blízkosti náměstí. V rámci oslav probíhaly celý týden od 15. – 19. listopadu speciální akce, jak napsala paní knihovnice Ing. Dita Říhová.

Dospělým čtenářům byly prostřednictvím burzy nabídnuty starší knihy. Nové pěkné knihy pro děti si mohli zájemci zakoupit s výraznou slevou. V galerii byla také uspořádána prodejní výstava.

Ve sváteční středu 17. listopadu bylo v knihovně otevřeno od 10 až do 17 hodin v rámci Dne otevřených dveří. V tento den bylo provedeno sedm registrací do knihovny na celý rok zdarma, čtenáři mohli využít amnestie dlužných poplatků, pokud nevrátili včas knihy. Jeden "hříšník" přinesl více než rok ztracené knihy. Paní knihovnice také vystavila k nahlédnutí kroniku knihovny vedenou od roku 1862. Dopoledne se během exkurze návštěvníci seznámili s prostory knihovny a také mimo jiné se značením knih a s hledáním dokumentů v on-line katalogu. Ještě tento den odpoledne děti zhlédly loutkové divadlo - Kašpárek sluhou u čaroděje. Představení vidělo téměř sto diváků! Poslední akcí tohoto svátečního týdne byla páteční beseda se spisovatelem a historikem Vlastimilem Vondruškou, kladenským rodákem. Za tuto besedu paní knihovnice dostala od posluchačů velkou pochvalu. Přijelo mnoho lidí i ze vzdálenějších měst a obcí.

Pro návštěvníky byla sestavena anketa „Jak hodnotíte služby knihovny“, aby se mohli vyjádřit ke službám knihovny a případně navrhnout své náměty. Dotazník je v elektrické podobě také vystaven na webu knihovny <http://www.knihovna.dolnibousov.cz/ankety/>.

Bronislava Hanzáková

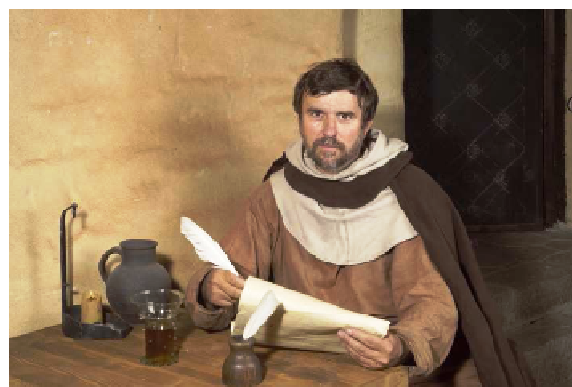
budova knihovny a infocentra

infocentrum

← interiéř knihovny

historik Vlastimil Vondruška

Podzimní setkání knihovníků ve Velkých Popovicích

Letos druhé, tentokrát podzimní, neformální setkání knihovníků se uskutečnilo ve středu 24. listopadu ve velkopopovické knihovně, na které se sjelo 15 knihovnic z malých i větších knihoven kraje.

Všechny velice mile a pohostinně přivítala „paní domácí“ Helena Papírníková a v úvodu představila sebe a svou knihovnu. Ve tříhodinovém programu dostaly prostor hlavně knihovnice samotné, které představily sebe, svou knihovnu a popovídaly o akcích, které pro své čtenáře organizují. Vyslechli jsme zajímavé informace a náměty knihovnic z menších obcí - ze **Stříbrné Skalice** (1169 obyv., okres Praha-východ), ze **Stránčic** (1962 obyv., okres Praha-východ), **Zlonic** (2368 obyv., okres Kladno), z **Mnichovic** (3160 obyv., okres Praha-východ) a z **Kamenice** (3160 obyv., okres Praha-východ). Slovo měly i kolegyně z knihovny v **Jílovém u Prahy**, v **Říčanech** a také obě metodičky benešovského regionu, které potěšily pochvaly za jejich práci od obsluhovaných knihoven.

Ještě v první hodině setkání nám udělalo radost velmi pěkné a milé vystoupení osmi dětí ze zdejší Základní umělecké školy s tancem, zpěvem a hrou na flétnu a klavír. Do programu jsme zařadili také příspěvek o webových stránkách, důležitým nástrojem propagace knihoven, s dobrým ale i se špatným příkladem tohoto způsobu šíření informací. Pohovořili jsme o vydávání našeho bulletinu Mezi námi (toto číslo je již šestnácté). Účastnice si mohly prohlédnout výstavku výrobků paní Příbylové z Braškova zhotovených na pravidelně organizovaných výtvarných kurzech v její knihovně. Bohužel se osobně nemohla setkání zúčastnit. Na závěr se přítomní seznámili s některými světovými knihovnickými rekordy týkající se knihoven, knih, časopisů i knihovníků.

Jistě mohu jménem všech přítomných touto cestou ještě jednou poděkovat paní Papírníkové za možnost uspořádat setkání v její krásně vybavené a vyzdobené knihovně, za její spolupráci a péči. Doufejme, že v příštím roce se budeme moci těšit na další.

Bronislava Hanzáková

*Přejeme Vám pohodu o vánočních svátcích
a hodně štěstí v novém roce 2011!*

Tento bulletin a jeho předchozí čísla najdete na <http://www.svkkk.cz/>;
hanzakova@svkkk.cz, tel. 312 813 112; senfeldova@svkkk.cz, tel. 312 813 138